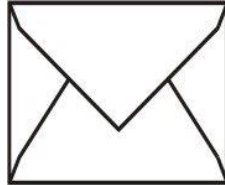

PLANETA ZEMĚ

1. Sluneční soustava

Naše vesmírná adresa:

Země
3. planeta sluneční soustavy
Slunce
Galaxie

Tělesa sluneční soustavy

- hvězda – stáří Slunce je 4,6 miliardy let
- planety – Merkur, Venuše, Země, Mars, Jupiter, Saturn, Uran, Neptun
- trpasličí planety – Ceres, Pluto, Eris, Makemake, Haumea
- planetky
- měsíce
- komety – Halleyova
- meteoroidy

Druhá nejbližší hvězda – Proxima Centauri (4,2 světelného roku)

2. Výzkum vesmíru

1609 Galileo Galilei – hvězdářský dalekohled
1957 Sputnik 1 – 1. umělá družice Země
1961 Jurij Alexejevič Gagarin – 1. člověk ve vesmíru
1969 Neil Armstrong – 1. člověk na Měsíci
1973-95 planetární sonda Pioneer 11 (Jupiter, Saturn)
1975 planetární sonda Voyager 2 (Uran, Neptun)
1978 Vladimír Remek – 1. český (československý) kosmonaut
1990 Hubbleův vesmírný dalekohled
1992 objev první potvrzené exoplanety
2015 sonda New Horizons (Pluto)

3. Tvar a rozměry Země

Tvar

koule o poloměru 6378 km – glóbus
elipsoid – koule na pólech zploštělá – tvorba map
geoid – těleso Země, povrch by tvořila hladina oceánů bez pevnin
skutečný tvar planety Země – včetně pevnin

Důkazy o kulatosti Země

- Loď se na obzoru objevuje postupně
- Země vrhá kulatý stín
- Zemi je možné obletět nebo obeplout
- Družicové snímky

4. Pohyby Země 1

Rotace (otáčení kolem osy)

Země se otáčí kolem osy, která prochází severním a jižním pólem

Země se otáčí od západu k východu

Země se otočí za 1 den (23 hodin 56 minut)

Protože Země současně obíhá kolem Slunce, jeví se den o 4 minuty delší (přesně 24 hodin)

Důsledky otáčení Země

- Střídání dne a noci
- Zdánlivý pohyb slunce a hvězd po obloze
- Časová pásma

5. Pohyby Země 2

Oběh Země kolem Slunce

Slunce je od Země vzdáleno přibližně 147-153 milionů km

Země obíhá kolem Slunce po eliptické dráze proti směru hodinových ručiček

Doba jednoho oběhu je 1 rok (365 dní 5 hodin 49 minut)

Důsledky oběhu kolem Slunce

Protože zemská osa zachovává při oběhu stálý sklon, dochází ke střídání ročních období.

Protože doba oběhu nevyhází přesně na celé dny, bylo nutné zavést jednou za 4 roky přestupný rok, který má 366 dní (přidá se 29. únor)

6. Měsíc

Měsíc je jediná přirozená družice Země

Od Země je vzdálen přibližně 380 000 km

Měsíc je osvětlován slunečními paprsky, vidíme ho v různých fázích

Fáze jsou: nov, první čtvrt, úplňk, poslední čtvrt

Pohyby Měsíce

Měsíc oběhne Zemi za 27,3 dne (doba mezi dvěma úplňky je však za 29,5 dne).

Měsíc se otočí kolem osy rovněž za 27,3 dne.

Proto je k Zemi natočen stále stejnou stranou.

Společně se Zemí obíhá kolem Slunce.

Existence soustavy Země – Měsíc je příčinou vzniku přílivu a odlivu.

Existence Měsíce je příčinou vzniku zatmění slunce.

Zatmění měsíce nastává, pokud Měsíc vstoupí do stínu Země.

Na povrchu Měsíce jsou krátery a takzvaná moře, což jsou rozsáhlé planiny ztuhlé lávy.

Na Měsíci nejsou podmínky pro život.